

Megjelenik minden csütörtökön. — **Előfizetési ár:** egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — **Hirdetések ára:** 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a **Szent-István-Társulat** igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1880.

25. szám.

Junius 17.

Előfizetési felhívás. Bizalomteljesen kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésök junius hó végével lejár, hogy megrendeléseiket a „**Katholikus Hetilap**“ 1880. július—decemberi félévi s illetőleg július—szeptemberi negyedévi folyamára megújítani s lapunknak ismerőseik s barátaik körében új előfizetőket szerezni méltóztatnának. Előfizetési díj: fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Az előfizetési pénzeket kérjük a Szent-István-Társulat igazgatóságához (IV. Lövész-utca 13. sz.) czimeztetni. — Egész évre is még lehet előfizetni 4 frtjával. — Budapest 1880. junius 8.

Ágoston Antal, szerkesztő.

A vallástanítás az iskolában.

II.

(M—y) Legujabban egy új törvényjavaslatot terjesztettek elő a középiskolákra vonatkozólag. Ezen törvényjavaslatot e sorok írója tövérről hegyére nem csak átolvasta, de áttanulmányozta. Kereste benne a törvény szellemét, irányát, czélját, s következtetést vont annak utóbbi eredményeire. E rövid tanulmányának folyamán a jelen cikksorozat is.

A törvény, mely a középiskolai oktatás és nevelés szabályzatait adja elő, teljesen a mai kor szellemét tükrözi vissza. Szinte füstölög a liberalismustól. A mai korban a földolog sokat tudni, sőt mindent tudni — és semmit sem hinni. A földolog, hogy a fejben legyen valami; a szív lehet üres. Az ember csak abból él meg, a mi fejében van; a mi szívének kincseit képezhetné, arra a mai világban nem adnak egy fagarast. Ez a törvénynek szelleme.

Természetes, hogy ezen szellemmel benső rokonságban van irányja is. Tudós, okos, tanult emberekre van szüksége az államnak, nem vallásos nemzedékre.

Realis embereké a mai világ, nem idealistáké. Bolondság volna a fejlődő ifjuság szeméi elé eszményül állítani azt, hogy magasabb, tisztult gondolkodás, valódi emberbaráti szeretet, a közügyérti lelkesedés, becsületes észjárás, kerek és erős jellem a társadalmi élet feladata. Elég ha a tanuló megtanulja azt, hogy a n kell verset faragni; az élet nemesebb költészetét nem szükséges ismernie. Ez a törvénynek iránya.

Az ily szellemű és irányú törvények kihatása az egész nemzedéket új alakba önti. Hanem hát az államnak szüksége van jó lingvistákra, kik tudnak latinul, görögül, németül, francziául, minek nekik azt a nyelvet ismerni, melyen a tiszta elme, a vallásos kedély, a valódi bölcsesség szól; az államnak szüksége van jó matematikusokra, kik pontosan ki tudják majdan számítani, hogyan kell valamely folyamatot úgy szabályozni, hogy minden esztendőben kiöntson s koldussá tegyen néhány százezer embert, hanem olyanokra nincs szüksége, a kik az egyszeregy igazságát a kinyilatkoztatás tanaiból vezetik le; az államnak szüksége van vegyészekre, a kik értik a dynamit, cyankali sat. használatát; szüksége van természettudósokra, orvosokra, jogászokra, minden rendű, rangu tanult proletárookra, egy légió kontár ingyenélőkre, ezekre menő tudákos, politikus szóhősökre, — csak egyre nincs szüksége: — a vallásos emberekre. Ez a törvénynek czélja.

És azután ily törvény mellett, melyben a vallás az utolsó tantárgy, annak tanára nem is tanár, hanem csak hitoktató, nem is azok sorában foglal helyet, hanem csak a sutban, az ajtó mögött, melyben a vallásos nevelésről szó sincs, melyben annak tanítója kollégái között pária, nevetség, nulla, mely a gyors-írás és birkózás tanárai közé sorolja a hit- és erkölcsan tanítóját, mely a vallás tanárát a pedellussal helyezi

egy kategóriába, mely az érettségi vizsgából kizárja a hit- és erkölestan oktatóját, mely — de végtelen lenne mindaz, mit elmondani lehetne, — a vallás- és erkölestant mint tantárgyat primarius méltósága, tekintélye és hatalmától teljesen megfosztja, egy ilyen törvény fog adni a hazának, a társadalomnak büszke koldusokat, vakmerő, törvénytágadó, tekintélyt nem ismerő ellenzékenyeket, méltóságos sikkasztókat, uri csalókat, gyönyörűségecses mákvirágait a mai felvilágosodott, mivel, humanus társadalomnak. Ez a törvénynek eredménye.

Azt mondják, bolond ember az, ki maga alatt vágja a fát. De esztelenebb ennél azon állam, mely drága pénzen neveli a társadalmi rend, béke, jóllét, a törvényes tekintély ellenségeit; mely Isten és vallás nélkül akar becsületet, törvénytisztelő, jellemes utókort teremteni. Majd ha ezen liberális nemzedék felnő, nyakára teszi lábát famosus nevelőjének, vakarhatja tarkóját keservesen, mondván: — Sono fritto! (Meg vagyok sülvé!)

Atyám neve napján.

Midőn gyermek valék, s te életed delén,
E legkedvesb napon, nevédek ünnepén
Könyvben kerestem kész alkalmi verseket,
S mosolylyal ajkamon, szavaltam el neked.

Mosolylyal ajkamon, szavaltam el neked,
Mít más sugallt belém, a szent érzelmeket;
Enyéim voltak e fiú érzetek,
Csak más öntötte versebe azt, mit érzek.

Fel nem fogám: a szép szavak mit rejtenek,
Csak azt tudom, hogy én nagyon szerettelek;
Te sem figyeltél a rimek csengésire,
Csak gyermekednek egyszerű érzésire.

Anyám taníta meg szeretni tégedet,
S adott érzést, érzéssel mondni versemet;
Ő súgta nékem: «mond fiam, hogy jó leszesz,
Atyádnak örömet s vigaszt hogy szerezesz.»

Eltűnt gyermekkorom, mint hull a falevél,
S te mint a hótakart hegy, hóféhér levél.
Eltűnt családi kép!..... elővarázsolom:
Atyám! megint verssel köszöntlek e napon.

Elővarázsolom az eltűnt képeket,
De a valót már visszahoznom nem lehet;
S nem kell keresnem kész alkalmi költeményt
E nagy napon: szívem sugall bús érzeményt.

Midőn gyermek valék, mosolylyal ajkamon
Mondtam verset neked; most bús vagyok nagyon:
Azóta sirba szállt, áldás legyen porán,
Kit hön szeretttünk: hitvesed, legjobb anyám.

(Kaloosa, 1880. jún. 13.)

Kanyurszky.

Péter urfi.

Souvestre Emil elbeszélése.

(Folytatás.)

Péter mindjárt az első próbák után ott hagyta zenetanárját. Két mesterségnek egyszerre csakugyan nem szentelhette magát, s már elmondtuk, mennyire megtetszett neki a színház Sándor urral való beszélgetése után. A vasárnapnak nem volt tudomása ezen új változásról, mert a fiatal ember félvén haragjától, csak a siker után akarta őt erről értesíteni.

Végre megérkezett az első előadás napja. Rouvière, ki a napnak egy részét a színházban töltötte, délben megjelent nagybátyjánál ebédre, de egy levél olvasásánál találta őt, mely, úgy látszott, az öregot nagyon bosszantotta.

— Honnan jössz? mond hirtelen a mint unokaöcsését észrevette.

Pétert, hogy a szidások elől meneküljön, a szükség megtanította hazudni.

— A zeneleckéről jövök, felele.

— Nem igaz! kiálta föl a vasárnap.

S gallérijánál megragadván őt egyik kezével, míg a másikkal eléje tartá a levelet, melyet kapott:

— Nézd, mond, te kölyök, hogy mit irnak neked rólad; mestered egy hónap óta nem látott, s azt írják, hogy színészsze akarsz lenni.

Rouvière kénytelen volt bevallani, hogy ez igaz.

— Péter, folytatá újra a vasárnap, elnéző voltam irántad, a míg csak lehetett, de megmondtam neked előre, hogy ezen kísérlet az utolsó volt. Te restségből komédiássá akarsz lenni, de emlékezzél reá, hogy itt nincs többé nagybátyád; immár elérte a férfikort a nélkül, hogy állásod lenne... viseld tunyaságodnak következményeit... Atkozott légy! és takarodjál.

E szavak után Godard Ferencz haragosan kitesztotta unokaöcsését az utcára s bezárta az ajtót.

Rouvière haragra gyuladt.

— Jól van, mond, miután elkergetett, nem jövök többé vissza.

S a színház felé sietett, mintha attól tartott volna, hogy vissza hívják.

A játék megkezdésének ideje elérkezett, Péter sietett az öltöző szobába; azután rövid várakozás után, mely neki egy örökkévalóságnak tetszett, esengettek s a függőnyt lassan fölhúzták. Péter a szinpadon volt s legelőször neki kellett beszélni; de a lámpák vakító fénye, a közönség látása hirtelen megfoszták őt emlékezetétől; a kábultságból, mely elnémitotta, csak a bámuló közönség zugása ébresztette föl... A sugó a kezdő szavakkal ekkor segítségére sietvén, emlékezetét visszanyerte s megkezdhette szerepét.

Azonban első fennakadása már kedvezőtlenül hangolta a nézőket; gyöngye hangját, mozdulatainak ügyetlen voltát észrevették; szerepének minden szólamát tréfás megjegyzésekkel fogadták s midőn a szinpadról távozott, a színházban nevetés tört ki, mely őt a szinfalak mögé is kísérte.

A darab szerzője a szinfalak mögött dühösen fogadta:

— Uram, ön lesz oka darabom bukásának, kiálta föl; az ember nem vállal szerepet, ha nem tudja annak még kezdő szavait sem betanulni.

Péter felelni akart, de a rendező értesíté, hogy rajta van a sor újra megjelenni. A sietség, melylyel a színpadra rohant, hogy el ne késsék a jelenetből, gunyos morajt keltett a közönségben; Péter még nagyobb zavarba jött; újabb ügyetlenségek újabb nevetést idéztek elő, azután gunyos tapsot füttyökkel vegyítve.

A szereplő egészen fejét vesztve ment az öltözőbe vissza, s a következő jelenetet gunyakaczaj közt játszta. Egy felvonás azonban, melyben Rouvièrenak nem volt jelenete, megtapsoltak s úgy látszott, hogy a darab mégis sikert fog aratni, midőn újra rájött a sor megjelenni. A mint a közönség megpillantotta, újra kitört a gunyakaczaj. Péter teljesen elvesztette a fejét: egy fiatal herceg szerepét adta, ki sokáig elveszettnek vélt atyját megtalálja. Szerepéhez képest nyakába kellett volna borulnia a színésznek, ki az atyát személyesítette; de azon pillanatban, midőn ez a felindulástól legyőzve térdre hull, Péter a helyett, hogy követte volna őt ezen mozdulatban, állva maradt, gyermeki szeretettől áradó kebellet átölelte az aggastyánnak kalapját és parókáját, mely mind a kettő kezében maradt.

Leirhatlan nevetés tört ki az egész színházban s a darabot nem lehetett tovább folytatni.

Rouvière a közönség gunyától s a szerző átkaitól üldözötve előbb a színpad mögé, azután az utcára menekült, hercegi ruhájában. Két színházi szolgálót utána szaladt s követelte, hogy vesse le a ruhát, mely nem az övé; oda lökték saját ruháit s ő sietett menekülni, mert a színházban még mindig hallotta a közönség lármáját és füttyeit.

Az első pillanatban csupán arra gondolt, hogy a lehető leggyorsabban távozzék azon helyről, hol oly kegyetlen megaláztatásban volt része; de midőn nem látta többé a színházat, hirtelen megállott. Ekkor jutott eszébe, hogy nagybátyja reggel őt elűzte s hogy nincs menhelye. Ez a gondolat egészen leverte s egy szöglet-kőre támaszkodva elkezdett keservesen sirni.

Jó ideig volt ott, midőn valaki karját vállára tette s egy ismert hang így szólt:

— Nos, Péter urfi!

Feléje fordult: a megszólító Sándor ur volt.

— Hagyjon békével! kiálta föl Rouvière kibontakozva karjaiból; ennek mind ön az oka.

— Mily gyermek! mond Sándor. Hogyan! Azért, mert a közönség ma rosszul emésztett s a színészen mulatott a helyett, hogy a darabon mulatott volna? . . De hiszen, kedves barátom, velem ez mindennap megtörténik; a közönség, lássa ön, a színészeknek barátja: haragudják tehát az ember, ha barátja tréfál vele? . . . Ugyan ne vegye e tekintetben a dolgot komolyan! Egészen véve ön mint vendégszereplő kitűnő volt. . . egy kissé feszélyezve, egy kissé zavart, egy kissé hideg volt, de másképp nagyon jó. . . a legközelebbi alkalommal minden jobban fog sikerülni, s ön szerencsésebb lesz.

— A legközelebbi alkalommal! kiálta fel Rouvière! kövessenek meg, ha valaha eszembe jutna, az önök pokoli színpadán föllépni.

— Valóban, hinni kezdem, hogy ön nem elég bölesész arra, hogy színészsze legyen. Ha én annyira a színpadra vettem volna a dolgokat, mint ön, akkor már nagyon régen meghaltam volna.

Sándor ur ügyekezett még a maga módja szerint vigasztalni Pétert; azután látván, hogy nem boldogul, fölajánlá magát, hogy haza kíséri őt. Rouvière kénytelen volt ekkor bevallani az igazat és megmondani hogy nincs lakása, hol az éjet tölthetné.

— Ejh! mit mond ön! kiálta föl a színész; nekem kitűnő ágyam van, melyben ketten elférünk, jöjjön hozzám; s annyival inkább szívesen láthatom, mert ebéd-ről maradt egy darab kenyérem s egy kis sajtom; valódi művészekként fogunk vacsorálni, fényűzés nélkül, de vigan.

Péternek nem volt választása, elfogadta tehát Sándor ur vendégszeretettét; de másnap helyzetének minden kellemetlenségét belátta. Nem volt semmi segítye, s nagybátyja oly határozott kifejezésekkel ütötte el házából, melyek legalább a közvetlen visszatérést nem engedték meg. Sándor ur, kinek elmondta szomorú helyzetét, egy pillanatig gondolkodott, azután megragadván kezét:

— Hallja, kedves barátom, mondá; ön nem akarja magát kitenni a közönség újabb szeszélyeinek; én tisztelem ezt az érzékenykedést; mindazáltal szükséges, hogy önnek lakása és enivalója legyen. Ön nem tud dolgozni (a mi, mellesleg szólva, újabb bizonyossága annak, hogy ön művésznek született); önnek semmi hajlama sincs arra, hogy hordár vagy favágó legyen; szükséges tehát, hogy oly mesterséget találjon, mely után csekély fáradsággal megélhet; ilyenről én szolgálhatok. Bemutatom önt a mi tapsolónk főnökének, ki önt besorozandja a drámai siker vállalatának tagjai s jegyárusai közé.

Péter minden mást jobban szeretett volna; de az éhség kezdett hangosan jelentkezni, s az étvágy igen könnyen meghódítja a büszkeség nehézségeit; belenyugodott, hogy elmegy azon emberhez, kiről Sándor beszélt s el fogja fogadni a felajánlt helyet.

Megjelenése föltűnést keltett a térti jegyárusok között; mindenki ujjával mutatott rá, hogy ő az a színész, kit a mult este oly kegyetlenül kifütyültek s nem sokba mult, hogy a színház kapujánál való szereplései is nem lettek oly kinosak, mint benn a színpadon.

Néhány nap alatt azonban hozzá szoktak őt látni s ő maga is beletalálta magát új helyzetébe. Az igaz, hogy bizonyos szégyenkezést le kellett győznie, bizonyos lelki furdalásokat elnyomnia; de ott, hol a restség uralkodik, a büszkeség hamar lejárja magát; meg volt fizetve tétlenséggel azért, mit méltóságban fölládozott, s ő belenyugodott ebbe a vásárba.

Ezen bizonytalan állásban, mely a munkás és a polgár közti középen akar helyet foglalni, volt ezenfelül valami, a mi az ő izlésének megfelelt. Most már gunyolódás nélkül Péter urnak nevezhették. Igaz, hogy ipara őt zsebelők közé keverte; de ezen zsebelők nem csináltak semmit s nem viseltek munkásinget.

Azon két hónap, melyet Rouvière ezen társaságban töltött, gyászosabb volt rá nézve, mint egész előbbi élete. Megszokta a lustálkodást, s elvesztette a mit még

elvezethetett a gyöngédségből vagy erélyből. A tiltott iparoknál az a veszedelmes, hogy fufangokra és csalásra szoktatnak; a család iskolái, melyekben a szellem élesedik, de az erkölcs előbb utóbb elvész.

Egy reggel, midőn Péter készült kimenni jegyekért, melyeket este el kellett adnia, érte jöttek azon üzenettel, hogy nagybátyja látni ohajtja. Ez meglepte ugyan, de rögtön sietett a Sainte-Avoie-utczába, hol nagybátyját haldokolva találta. A vasáros kezét nyujtá neki annak jeléül, hogy megbocsátott, és beszélni akart, de nem birt; lassankint beállott a halálhörgés és Godard Ferencz meghalt.

Rouvièret meghatotta ez a hirtelen halál; de mikor megtudta, hogy nagybátyja örökségként mindent neki hagyott, a fájdalom csakhamar helyet adott az örömnél. Végre tehát élhetni fog a maga módja szerint, nem fogják többé gyötörni azzal, hogy válaszszon magának állást; gazdag lett fáradság nélkül a születési jognál fogva!... Örömkialtásokba tört ki és sirt elérzékenyülésként boldogsága fölött.

Azonban mindenek előtt folyóvá kellett tétetni a vasáros hagyatékát, mely, mint valamennyi kereskedő hagyaték, különféle érdekek folytán, nagyon bonyolódott, majdnem egészen zavart volt. Mielőbb élvezni ohajtván és e mellett képtelen lévén komoly dolgokkal foglalkozni, Péter mindent birtokba vett, a nélkül, hogy a szükséges formaságoknak eleget tett volna. Ebből mindenféle per keletkezett, mely felemésztette örökségének egy részét; vesztéssel eladott mindent, mi nagybátyja boltjában volt, s végre sok bosszúság és veszekedés után sikerülvén neki negyvenezer frankot bevenni, elhatározta, hogy ezen összeg kamataiból polgári módon fog élni.

Egy előkelő külvárost választott, csinos lakást rendeztetett be magának, s egészen úgy élt, mint egy tőkepénzes.

Régi pajtásai, kik helyzetének ezen változásáról értesültek, bámulták szerencsését; mert a siker mindig fölemel bennünket a közönséges emberek szemében, még akkor is, ha semmit sem tettünk, hogy megérdemljük; most már nem volt szabad Péter urfít kinevetni s többen azok közül, kik legjobban bosszantották őt restsége miatt, állandóan hizelegtek neki.

A mi Antalt illeti, ez megelégedett azzal, hogy azt mondta neki:

— Te megtaláltad tehát az állást, melyet ohajtottál, maradj a mellett és légy okos.

Sándor ur is örülni látszott védenecének nem remélt szerencséje felett; azt mondá, hogy ő ezen szerencse felett nem is esodálkozik, s hogy Péter bármely módon mégis gazdaggá lett volna, mert ez volt az ő rendeltetése, s hogy ha a színészi pályán marad, okvetlenül a francia színház társtulajdonosa vagy államdíjas lett volna.

Rouvière elejénte nagy élvezetet s örömet talált új helyzetében; nem tudta elég gyakran ismételni magának, hogy ő most független, önmaga gazdája és tétlenül élhet. Azonban később meguntta ezt a boldogságot; napjai üresek voltak, estéi unalmasak; nem szeretett sem olvasni, sem beszélgetni, sétálni pedig nem lehetett mindig. Midőn kimerített minden ártatlan esz-

közt idejének elvesztésére, látván, hogy mindennek unalom a vége, másokat akart megkísérteni; s midőn kétségbe esve foglalkozást akart magának teremteni, elhatározta, hogy teremt magának bűnököt.

Közeliében volt egy nem nagyon látogatott kávéház, honnét minden este éneket és lármát hallott; bement tehát körülnézni, hogy talál-e ott szórakozást. Egy régi tapsoncz, kit ott talált, bemutatta őt a rendes vendégeknek s néhány óra mulva Péter már egészen jól érezte magát új ismerőseinek körében. Másnap s azután is rendszeren ellátogatott a kávéházba. Elejénte csak este ment; de észrevétlenül napról napra korábban kezdett oda menni s mindig későbbben távozott; végre egészen ott töltötte napjait. Játékos, iszákos, veszekedő lett; ügyei rendetlenségbe jöttek s hozzá kellett nyulni a tőkéhez.

IV.

Péter tőkéje, a mint egyszer meg volt kezdve, olvadni látszott kezei között. A remény, hogy kiadásait a játékon való nyereség által fogja fedezni, minden nap újabb veszteségekbe rántotta; bosszankodott, midőn látta, hogy a szerencse ily állandóan ellensége s megkísérlé apró titkos hűtlenségek által változtatni rajta; de minden ellene fordult. Végre Durand, a régi színházi jegyáros, ki őt a kávéházban bemutatta, részegségében megvallotta neki, hogy zsebelőkkel van dolga, kik őt a játékokban mindig megcsalják.

Ezen vallomás Rouvièret elejénte dühbe hozta; de rövid gondolkodás után ugy okoskodott, hogy legjobb lesz, ha pénzt ugyanazon a módon fog ügykezni visszaszerezni, a melyet ellene alkalmaztak, hogy őt kifosztják. Fölkérte tehát Durand urat, hogy adna neki néhány leczkét s megtanult tőle több csalási fogást. Nem érezte, hogy gazembereket fogásokkal megcsalni annyit tesz, mint leszállni az ő színvonalukra, s hogy az, ki feloldja magát a becsületesség alól bizonyos emberekkel szemben, nem sokára ugyanazt fogja tenni mindenkivel. Új tudománya kezdetben sikerült neki. De játszóársai csakhamar észrevették, hogy Péter is oly ügyes, mint ők; vigyáztak tehát s a szerencse egyensúlyt tartott.

Péter folytatta rendetlen életét. Vagyona napról napra fogyott; végre egészen kimerült. Egy ideig még hitelre élt, de maga ez a forrás is utoljára kiapadt.

A szükség azután teljesen az örvénybe sodorta. Még kevésbbé volt képes dolgozni mint azelőtt és hozzá szokott a költséges életmódhoz. Midőn látta, hogy hiányzanak az eszközök szokásainak kielégítésére, bűnös kísértések vették körül; nem sokáig tudott ellenállani. Ügyességét, melyet hajdan szerzett azok kifosztására, kik őt megrabolták, alkalmazta mindenki ellen. Hogy magát saját szeméi előtt igazolja (mert melyik bitang az, ki ügyét ne védelmezné saját lelkiismerete előtt?), azt mondá magának, hogy ő ezzel nem tesz egyebet, csupán a visszatorlás jogával él és visszaszerzi másoktól a mit tőle elvettek. Lassankint a mint csalásainak köre jobban kiterjedt, az ő okoskodása is egyre szélesebb alapot nyert. Durand és kávéházi pajtásai társul fogadták műveleteikhez, és észrevétlenül, a nélkül hogy ezt

bevallotta volna magának, a nélkül talán hogy tudta volna, egy zsebelő társaság tagjává lett.

Ügyeinek ziláltsága s csalásainak kezdete óta, Péter nem látogatta meg többé sem Antalt, sem Sándor urat; mikor az ember a bünt még tanulja, a becsületes emberek társasága zavarba hozza.

De mielőtt tovább haladnánk, vessünk egy pillantást Rouvièrere, s lássuk, mily változást idéztek elő rajta az évek. Huszonnyolcz éves volt ekkor; még mindig egyike volt azon alsóbb rendű gavalléroknak, kiknek öltözetén soha sem hiányzik semmi egyéb, mint két dolog: a jó izlés és a tisztaság. Mindazáltal kávéházi pajtásai, kiknek a valódi elegantiáról nem sok fogalmuk volt, azt tartották róla, hogy előkelő modora van, s őt folyton Péter urnak nevezték. Egyébaránt, még új mesterségében is tehetsége középszerű volt; oda is magával vitte restségét, mely egész életének csapása volt, és mint zsebelő nem volt sem tevékenyebb, sem határozottabb mint munkás korában; s csakis esélyt használták őt a rászédettek kifosztására. Jól gondozott külseje hasznára volt a szövetkezések, mely utasításokat adott neki s azután az ő tanácsa nélkül cselekedett; csupán az osztzkodásnál kapta meg ő is részét mint a többi. Péter nagyon jól alkalmazkodott ezen intézkedésekhez. Ő e szerént csak eszköz volt, melyet mozgattak; nem bírván semmi tudomással a megállapított tervek-ről, azt hitte, hogy tetteiért nem is felelős; a hallgatag segély, melylyel társainak műveleteit előmozdította, előtte nem bírt semmi erkölcsi értékkel; mint Pilatus mosta kezeit.

Társainak bűnös vállalkozásai napról-napra merészebbek lettek. Durand bandája, mely csalással kezdte, a hamis játékon folytatta, utóbb a legmerészebb lopásokra vetemedett; Rouvière közvetett, ámbár elég fontos részt vett ezen vállalatokban.

De egy esés, melynek folytán súlyosan megsérült, megfosztá őt ezen utolsó forrástól is. Kénytelen lévén padlásszobáját őrizni, a melyben lakott, csakhamar zsákmánya lett a betegség és nyomor minden szenvedéseinek. Péter urfi nem volt oly nélkülözhetlen társ, hogy távollétét sokáig érezték volna, s ennél fogva társai nem sokat törődtek vele. Rouvière irt Durandnak, de leveleire nem kapott választ.

(Vége következik.)

TÁRCSA.

A virágokról.

I.

A kiművelt izlés és értelem tápot nyer a legszerényebb virág szemlélésében is. Avvagy ha az ősz fagyos lehellete letarolta a rét utolsó virágait, s a zord tél halállepett von a nagy természetre, nem vonzódik, nem vágyik-e az ember szíve önkénytelenül is a tavasz nap éltető sugarai után, mikor a föld ébredezni kezd hosszú téli álmából s új élet kél minderütt? A tél után, mely a természet halála, kell hogy fönséges legyen a feltámadás symboluma: a tavasz. Elhallgat itt az ész és értelem hatalma, és csak a szív érez, a szív beszél, minden emberé egyaránt, mert a tavasz nem egy bizonyos kornak kiváltságos időszaka, ifju és

agg, férfi és nő egyaránt epedve várja azt, legfeljebb más más alakban, s talán míg az ifju a rét első szerény ibolyáját leszalitva, azt egy kedves lénynek szánja s a jövőre gondol, a férfunak egy kis virágfüzér az ifjuság szép emlékeit juttatja eszébe, s ezzel a mult szép napjait, s mindkettő boldog egyaránt. «Mult és jövő nagy tenger egy kebelnek.»

De ez természetes. Az élet legboldogabb kora az ifjuság, a természetnek legszebb időszaka a tavasz. Ezt tudjuk és érezzük egyaránt, midőn látjuk az ébredő s mindig jobban kifejlő természetet, a mikor a megtérő fecskét, a ki a szellős kis ereszt és régi fészket elfoglalja s reggelenkiint ébreszt, üdvözöljük, midőn a zöldellő ligetet s lombos erdőt bejárva a pacsrta énekeben és a csalogány dalában égi hymnust hallunk a Teremtés Urához; szíveinket egy titkos, talán nem is földi érzelem hatja át a nagy természet, e nyitott könyv szemlélésekor, melynek minden lapja, minden sora, főnhangon hirdeti az Isten nagy hata má.

Es valóban mi mindent tud beszélni egy nyíló virág az érző kebelnek, mennyi jelentősége van a virágnak a tudomány, művészet és költészetben, tudja minden ember. Ez áll főleg az ábrándosabb természetű költői keleti népeknél, de nálunk nyugaton is, a hol a műveltség terjedésével terjedt el mondhatni a virágok nagyobb ápolása, nagyobb szeretete is.

A nagy természet a virágokban valóban a szépség kifejtőjének mutatta magát, melyeknek annyi ezre más színű és más alkatu. Pedig alak és szín nagyon szűk körre szorítható. A sok ezerféle kerti, mezei és erdei virág eredetileg három színre vihető vissza: a sárga, vörös és kékre, a többi csak e színek vegyülete, összetétele, s a színpompa gazdag változata csak e három alapszín variatioja. Ha tovább elemezzük e színeket, úgy találjuk, hogy azt a virágokban rejlő anyagtól nyerik, így a vörös és kék színt az anthocyan, a sárgáét az anthoxyantin, s a virág-bimbóban levő chlorofiltól. A színpompa és forma legnagyobb változatosságát megint a tropikus, a meleg égélj alatt találjuk, a legkisebbet a hideg China alatt. Míg itt a fehér színű virágok a tulnyomóan uralkodók, ott a vörös, kék, sárga és violaszínűek. Nagyobb része van azonban e színvegyületben inkább az intenzív világosságnak, mint a melegnek.

A virágoknak illetén klimatikus elterjedésén kívül van helyhez kötött jellegök is, s ily értelemben lehet beszélnünk a magyar virágokról is. Eleink virágismerete nagyon szűk körre szorított. Oly népnél, melynek bölcséje az Ural és Irtis mentén ringott, s innét Lebediába, a közép és alsó Volga mellékére, majd Etelközbe a Dneper meg az Al-Duna, a Fekete-tenger meg az erdélyi havasok közt elterülő földre költözött, a növényélet azon gazdag változatossága és színpompája nem volt képviselve, mint a szelidebb égélj nyugaton, úgy, hogy bizvást kimondhatjuk, hogy őseink virágismerete nagyon csekély körre szorított; ép azért a magyar virágnevek közt alig van egy is, mely visszanyúlna a nyelv ősrégi állapotába. Egy nagy részök idegen eredetű, azok pedig, melyeket maguk a magyarok neveztek el, mind újabb alkotásuk.

A fogalmak, melylyekkel a virágokat akár alakjuk (harangvirág, szarkaláb), akár eredetök (török szegfü, buzavirág), akár virágzási idejük (hajnalka, délke, estike), akár más tulajdonságuk (ezerjófű, égő szerelem) után kapcsolatba hozták, egészen átlátszó, fölismerésök legcsekélyebb nehézséget sem okoz.

Ugy tetszik, őseink csak akkor ismerték meg a virágok egy nagy részét, a mikor az állandó hazában a Duna és Tisza mentén a nyugati népekkel jöttek érintkezésbe, legalább a rózsá, jáczint, nárczis, viola, liliom, leander, jázmin, kamélia, stb. idegen eredetűek. A rózsá, jáczint és nárczis Görögországból ment át

Itáliába, a rómaiak aztán az egész Európában elterjesztették. A rózsá neve is a görögből származik (rosos = piros, ebből rosa) s ki hinné, hogy a magyarban a virágok királynéja oly közel jelentőségű a rozsdával, a vasnak virágával? Így vettünk át más nemzetektől is sok virágot neveikkel együtt; mint a rozmaringot a szlávoktól (jelentése felvidító, megvigasztaló) a tulipánt a törököktől (a török turbanból) sat.

Igy vannak nekünk is nemzeti, mondhatni magyar virágaink, melyeknek nevéhez bizonyos jelentőséget is fűztünk, ép úgy, mint fűz az ember az állatok nevéhez bizonyos tulajdonságot. A napraforgó, hajnalka, estike, délke, harangvirág, télizöld, árvalányhaj, hóvirág, (a székelyeknél havadi) szarkaláb, papszakáll, bajnokfü, királyvirág, leányszerelem (mert ha ráfuvunk lehull) mind magyar nevű virág, s tudjuk koszorus költőnk Tompa virágregéiben ezek legtöbbjének mily szép jelentőséget adott. Mily szépen fejt meg pl a nefelejtsét, midőn elmondja történetét, hogy midőn a virágok egykor a csermelyben fürdöttek, azok egyikét, a nefelejts kedvesét elkapja a kicsiny áradat, s azóta

A nefelejts lakhelyet
Választ a bús part felett,
Nem tud ő felejtetni,
Kék szemének könyei
A gyorsan futó patak
Hullámiba omlanak.

Vagy midőn a cyprusról, a fájdalom virágáról mondja:

Gyönyört nem ismerék,
A fájdalom nekem rokon,
Legjobb lesz én nékem
A temetőn, sírhalmokon.
S ha lesz boldogtalan
Kit senki nem szán, nem sirat,
Beá borulok én,
Sírjára hajtva ágimat!

De hogy jókor megismerkedtek őseink a virágokkal, bizonyítja azon tény is hogy már az Árpádok idejében találunk virágok után női neveket. Így találjuk magát a Virág szót, azután a Rózsát, mely egész máig fentartá magát, még a nép között is, továbbá a Liliomot. Ujabbban használatban van a Flóra, Viola néha Ibolyka. Mindenesetre szép, ha a természet remekeinek a virágoknak nevét adjuk a teremtés remekeinek, a nőknek. Találunk azonban virágnevekkel összefüggésben levő idegen neveket is, mint Gul-Bajazet (fehér rózsá) Gül-Baba (rózsá-anya) a Rosamunda (rosa-munda = rózsaszájú) a longobard Alboin felesége, ki férjét azért öleté meg orozva, mert apja koponyájából inni kényszeríté, Rosina (rózsácska) s talán ide sorozható a Léber Isozsanna.

(Vége köv.)

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsége a dereskei l. és a kányi g. sz. kath. templomok helyreállítására 200—200 frtot, a fekete gyarmati reform. hitközségnek, megrongált egyházi és iskolai épületeinek helyreállítására 200 forintot adományozott magánpénztárából.

* **A király ő Felsége** Cseh- és Morvaországban tett utjából f. hó 13-ikán Bécsbe visszatért.

* **XIII. Leo pápa** ő Szentsége római tudósítások szerint a legjobb egészségnek örvend. — A szent Atya jelenlétében a Vatikán könyvtári termében f. hó 10-ikén tudományos vitatkozás volt több eretnek tan felett, lelkismereti kérdések körül. A

vitatkozáson számos bibornok, érsek, püspök s több udvari praelatus volt jelen.

* **Simor János** bibornok hercegprímás ő eminentiája megvette a báró Baldácsy Antal-féle, körülbelül 7000 diszesen bekötött darabból álló könyvtárt, mely legnagyobb részét diplomatiái könyvekből és klasszikusokból áll, de vannak köztök theologiai művek is. Ő eminentiája ezen könyvgyűjteményt magánkönyvtárához csatolta, mely már felülhaladja a 30.000 kötetet.

* **Haynald Lajos** bibornok kalocsa érsek ur ő eminentiája a magyar országos gazdasági egyesület, és az orsz. ipar-egylet javára egyenkint ezer frt alapítványt tett le magyar földterhementesítési kötvényekben.

* **A nagyváradi székesegyház** fennállásának százéves jubilaumát f. hó 27-ikén nagy fényvel ünneplik meg. Haynald Lajos bibornok kalocsa érsek ur ő eminentiája is jelen lesz. Az ünnepélyen Sujánszky Antal kanonok ur ő nsga tartja a szentbeszédet. Lesz kivilágítás, diszebed, karének stb. A pápa ő Szentsége az ünnepélyre teljes bucsút engedélyezett, a káptalan nagyobb alapítványt tesz.

* **Pápai kitüntetés.** Schäffer Antal esanádgyházmegyei nádorlakai esperes-plébánost és országgyűlési képviselőt XIII. Leo pápa ő Szentsége kinevezte tiszt. pápai kamarássá.

* **Némethy Ferencz** felbaári plébános az ottai iskolának egy általa 600 forinton vásárolt telket ajándékozni és e telken 6 kassal ellátott méhest felállítani sziveskedett azon czélból, hogy az iskolás gyermekek a méhészetben is nyerjenek gyakorlati utmutatást. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a nemeslelkű tanügybarátnak elismerő köszönetét fejezte ki.

* **A budapesti tud. egyetem** jövő tanévi rectorává Berger János theologiai tanár választott meg.

* **A nemzeti Muzeumot** május hóban 24,399 személy látogatta meg; ezek közt legtöbb (10,058 személy) a képtárt.

* **A lourdesi híres kegyhely** templomában magyar zászló is lesz nem sokára. A «M. Allam» szerkesztősége által e czélra megindított gyűjtések már eddig is jelentékeny összeget eredményeztek.

* **A vasárnapi munka** megszüntetése érdekében élénk mozgalom indult meg a főváros munkás köreiben. A kezdeményezés a szedők részéről indult ki, kik emlékiratot intéztek a hírlapírói együlethez, kérve a hétfői reggeli lapok megszüntetését.

* **Halálozások.** Dr Löw Tóbiás államügyési helyettes 37 éves korában. — Dr Drahoss Gergely cz. kanonok, apát, szőregi pléb. f. hó 8-ikán életének 79., áldozásának 46. évében.

* **Adam Jenő** müncheni jeles csata- és életképfestő hosszas szenvedés után meghalt. — **Az Amerikába vándorlók** száma ujabbban évről évre szaporodik. Mig a mult évben május havában 18,325 egyén szállt ki New-Yorkban, addig az idén 55,083 ki-vándorló keresett Amerikában jobb hazát, s eddig már 135,336 európai költözött oda az idén. — **Lissabonban** Camoens, a «Luisiada» költője halálának háromszázados évfordulóját a mult héten nagy ünnepélyességgel tarták meg. Az ünnepélyek három napig tartottak. — **Az ausztráliai világkiállításon** a tokaji bor nyerte el az első díjat. — **A magyar lovak** a külföldi versenyeken mindenütt győznek. A berlini mult pénteki tízezer márkás díjat a General Hope szövetség «Merénye»-e nyerte el s másnap ugyanezen paripa vitte el mint első nyertes az ötezer márkás Diana-díjat. — **XIII. Leo pápa** ő Szentsége a chinai éhínségesek számára 3000 frankot küldött a párisi nuntius utján a missio főnökének Párisba.

— **Pályázat.** A megürült déva-ványai fitanítői állomásra ezzel pályázat hirdettek, melynek jövedelme a következő:

- a) készpénzben . . . . . 200 frt — kr;
- b) a tanító szobájának fűtésére. . . . . 15 « — «
- c) az ismétlő iskolások oktatásáért . . . . . 50 « — «
- d) Flesár-féle alapítványból . . . . . 5 « 65 «
- e) 25 hold földnek haszonélvezete, az adót a tanító fizeti.

f) az iskola-épületben lakásul: két szoba, konyha, kamara, udvar és 100 □ öl házikert, mely jövedelmek az 1881-iki iskola-év kezdetétől számíttatnak. — Ezen állomásra pályázni kívánók, képezdei oklevéllel és bizonyítványaikkal fölszerelt s a déva-ványai iskolaszékhez intézendő folyamodványaikat a jövő júli. hó 20-káig küldjék be Halasy Lőrincz ottani plébános és iskolaszéki elnök urhoz. — Kelt Török-Szent-Miklós on 1880. jun. 12-ikén.

(2—1)

Balassy Ferencz, ker. alessp. és tanfelügyelő.

IRODALOM.

— Dr Alzog János „A patrologia kézikönyve vagy a régebb keresztény irodalom története.” A 3-ik átdolgozott és bővített kiadás nyomán, fordította a csanádi növendék-papság magyar gyakorló iskolája. I. Rész. Temesvár, 1880. E munka hazai theologiai irodalmunkban lézagpótlónak mondható. A növendékpapság helyesen cselekedett, midőn egy ily neves szerző művét magyarítva, oly kézikönyvet adott a magyar papság kezébe, mely könyv pótolni van hivatva a mulasztásokat, a mik e fontos theologiai tudományzások iránt nem csak a pap-növendékben, de a magyar tudományegyetemen is történnék. A patrologiának nincs egész Magyarországon tanszéke, s eddig nem volt magyar nyelvű kézikönyve. Sajnálatos dolog, hogy az ország egyetlen theol. fakultása, nem lép elő jogos követelményeivel, mindaddig erőlyesen sürgetve az ügyet, míg cézél nem ér. Ily gondolatokat ébresztett bennünk e kötet megjelenése, melyet melegen ajánlunk tisztelt olvasóink figyelmébe. A diszes kiállítású munka Dobó Miklós apát-kanonoknak van ajánlva.

— Rautmann „Magyar Lexikoná”-ból megjelent és be- küldetett hozzánk az 54. és 55. füzet, (Dillis—Dsiugisz kán), mindegyike egy-egy képpel illusztrálva («Téglavető gépek» és «Ausztrália és Polynesia térképe.») A füzetek egyenkint 30 krét (külön-külön is) kaphatók.

— Dr Stöckl Albert—Zafféri Károly „A bölcsészet tankönyve” cz. munka első részének V. füzeté jelent meg a napokban s küldetett hozzánk. E füzet a gondolkodástan fogalma- és felosztásával kezdődik és magában foglalja a követ- keztetések tanának kezdetét. Melegen ajánljuk e jeles művet t. olvasóink pártfogásába.

— A „Társulati Értesítő” mit Jézus szent szívének hirnöke” című folyóirat májusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: A május havi általános szándékhoz. — Loyolai sz. Ignác élete (folyt.) — Zászlószentelési alkalomra intézett szó. — Bucsumák. Intai Vazultól. — P. Schauenburg Ferencz S. J. «Jézus szeretetre legméltóbb Szíve» (folyt.) — Részletes szá- ndékok május hóra. — Időhöz nem kötött tudósítások a «Jézus legszentebb Szívénel közbenjáró Miasszonyunk» című imaegy- letről. Kuncze Leo sz. Benedek r. áldozártól. Melléklet: Paulai szent Vincze együletének Kézikönyve. 5. iv.

— Szulik József plébánosnál Ó-Becsén kapható: 1) Rövid világtörténelem, tanítóképző intézetek, polg. és felsőbb népisko- lák használatára. 156 s. r. lap. Ára kemény kö. ésben 88 kr. 2) A magy. nemz. irodalom történetének rövid ismertetése, tani- tóképző intézetek és polg. iskolák használatára szemelvényekkel

100 s. r. lap. Ára füzve 60 kr. Mindkét mű árából 10 egyszerre megrendelt példány után 25 % engedtetik. Ajánljuk tisztelt olvasóink becses figyelmébe.

— Az „Uj Magyar Sion” egyházirodalmi folyóirat májusi füzeté következő tartalommal jelent meg: A hieroglyphék és a szentírás, dr Zlatényitől. — A pozsonyi prépostság, Zumburtól. — Boldog Labre Benedek, Horváth Ferencztől. — Szent János madara, Umbrapaciustól. — Irodalom és művészet. — Vegyesek.

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat június 10-én tartott választmányi ülése.

Elnökök: Cziráky János gróf-elnök ő excja és dr Tárkányi Béla apát-kanonok és alelnök ő nagysága.

Gróf-elnök ő excja megnyitván az ülést, Bornemissza Antal, a választmány egyik legidősebb tagja fölkelt, hogy tag- társai nevében egy közelebbi, a társulatot is megtisztelő esemény fölötti örömeinek adjon kifejezést. Tárkányi Béla apát-kanonok ő ngát, a mindnyájunk által szeretve tisztelt alelnök urat kettős kitüntetés érte. A magyar tud. egyetem hittani kara az egyetemi jubilaum alkalmából megválasztotta őt tiszteletbeli hittudorrá, a magyar tud. akademia pedig tisztelet- beli tagjainak sorába emelte. Mindkét intézet az ünnepelt férfi tudományos érdemeinek hódolt, melyek hazaszerte ismeretesek, s melyek fényt árasztanak egyszersmind a mi társula- tunkra is, melyet éveken át ő nga tudományos hírének megfelelő avatottsággal, bölcs tapintattal vezérel, s mind nagyobb virág- zásra emel. Szónok valóban az összes választmány érzelmeit tolmácsolta, midőn az érdeműs és méltán újabb kitüntetésekkel megtisztelt alelnök urnak kívánta, hogy még számos éven át viselje a babérokot, melyeket tudományos érdemei fűztek halán- tékaira, s legyen a társulatnak még soká az, a mi eddig volt, bölcs vezetője.

Szónokhoz csatlakozott gr. Cziráky János ő excja, ki szintén a legmelegebb érzelmeikkel emelte ki a társ. alelnök urnak mind a tudományok, mind különösen a társulat iránti maradandó érdemeit, azon ohajtás kifejezésével, hogy a választ- mány ezen ünnepélyes enuntiatiója, melyet az alelnök ő nga tudományos érdemeinek kettős ünnepélyes méltánylása alkal- mából tett, jegyzőkönyvileg is megörökíttessék. Mit a választmány egyhangulag, közfölkialtással elfogadott.

Az ünnepelt férfiú szerényen a társulatra ruházta a kitün- tetéseket, melyek őt legujabban érték. A theologia népszerűsítése, mely, mint mondá, egész életében irodalmi működésének egyik főfeladata vala, épen azon társulat kebelében nyert fölkarolást és elterjedést, mely társulatnak élen most mint alelnök szeren- csés működni. Szívélyes köszönetet mondott azon kegyeletteljes elismerésért, melynek a választmány egyik érdeműs tagja és maga a mélyen tisztelt gróf-elnök ő excja által kifejezést adott, s továbbra is magát a gróf-elnök és az összes választmány eddig is hálával fogadott jóindulatába és szeretetébe ajánlotta. — Nyilatkozatát többszörös éljenzés követte.

Társ. alelnök bemutatá IX. Pius pápaságának harmadik és befejező kötetét Füssy Tamástól, s ezzel a társulat leröta kegyeleti votumát, melyet a nagy IX. Pius püs- pöki jubilaema alkalmából tett.

Jelenté továbbá, hogy Cantü Caesar «Az utolsó harmincz év története» című művének fordítása Eger- ben a mult vál. gyűlés határozata folytán munkába vétetett.

Ugy szintén jelenté társ. alelnök ur, hogy Zelliger József képezdei igazgatótanár II-ik magyar-tót olvasó könyve e napokban már el fogja a sajtót hagyni.

Társ. alelnök ur kéziratban bemutatta a győri püspök ő excija által kiadás végett a társulatnak beadott horvát középkátét, melyet püspök ő excija 3000 példányban kiadatni ohajt. A választmány a művet kiadásra elfogadta, s alelnök ő ngát fölkérte, hogy a kiadás módozataira nézve a püspök ő excijával összekötetésbe tegye magát.

Jelentetett, hogy Klüger Bernát gyulafehérvári könyv-árus tilos uton a társulattól nagy mennyiségű könyvet rendelt meg, melyek árát többszöri felszólítás daczára maig sem fizette ki. A választmány határozata folytán az ügy bírói elintézés végett a társ. ügyvéd urhoz tétetik át.

Az utolsó vál. gyűlés óta a következő tagok léptek a társulatba. Alapító taggá lett: Pongrácz Bódog szent-ferencz-rendi áldozár Bécsben. — Rendes tagok: Báró Aczél Béla, gr. Berchtold Rikárdné, Cserneki Markovics Sándor nagybirtokos, Knoll Károly akadémiai könyvtáros Budapesten, a moholyi kath. népkönyvtár, Kolmár József pozsonyi gymnasiumi tanár, dr. Ortvy Tivadar pozsonyi akadémiai tanár, Kristó Ferencz bukaresti kovácssegéd, Boros Ferencz rétháti plébános, Ertl Ödön szépfalvi plébános, Reinlein József zádorlakai segédlelkész, Niederhauser Károly német-sági kántortanító, Abfall Károly kislaludi plébános.

A titkár jelentette, miszerint Liszt Ferencz nagynevű hazánkfia s alapítótag a társulat céljainak előmozdítására 50 frtot adományozott. — Nehai Németh Mihály drózi prépost egri kanonok a társulatnak 100 frtot hagyományozott, mely összegből a szabályszerű hagyatéki százalék levonásával 90 frt a végrendeleti végrehajtó ft. Szele Gábor prépost egri kanonok ur ő nga áltl befizettetett.

A budapesti m. kir. tudományegyetemi bölcsészethallgatókat segélyező egyletek könyvtára s az ungvári irlalmasrendi nővérek vezetése alatt álló leányiskola részére könyvek adományoztattak.

A pénztári kimutatás szerint f. évi január 1-től bezárólag június 10-ikeig a társulat bevétele: 31,141 frt 45 kr kiadása: 30,533 frt 92 kr; pénztári maradék 607 frt 53 kr.

Az ügynökségben april—május hóban eladott 25,748 példány könyv, 6005 drb szentkép, 1074 példány apróbb nyomtatvány; készpénzben bejött 4,528 frt 14 kr.

A jegyzőkönyv hitelesítésére fölkértek Csaplár Benedek és Lipthay Kornél választmányi tagok.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt.	kr.
Köszeghy Mihály alesperes mezőkövesdi pléb.	25	20
Pongrácz Felix szent-fer. r. áldozár Bécsben	105	—
Fábián János esztergomvizivárosi pléb.	63	80
Bende Imre apát-esperes újvidéki pléb.	116	55
Illyés József esperes sajtoskáli pléb.	63	—
Kiss János kapuvári káplány.	21	90
Cserni Béla gyulafehérvári tanár	12	—

Köszeghy Mihály alesperes mezőkövesdi pléb.	6	30
Hottovinszky Károly marczali pléb.	31	50
Szalonnay Endre sajónémethi pléb.	—	86
Fábián János esztergomvizivárosi pléb.	2	25
Avedik Lukács erzsébetvárosi pléb.	3	—
Nehai Németh Mihály egri kanonok hagyománya	90	—

Szent-László-Társulat.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére.

	frt	kr.
Dosztál G. sz. fer-rendi zárdafőnök 1879—1880-ra	1	44
A bpesti sz-fer. r. zárdá 1879—1880-ra	1	44
Egri főegyházmegye	185	20
«W.» Vetvállról (a «Religió» szerk. által)	10	—
A sz. benedekrendi főapátság Pannonhalmán	33	62
A bpesti szervita-ház 1880-ra	6	—
Jedlik A. 1881-re.	—	72
Nehai Németh Mihály egri kanonok hagyománya	90	—

Szerkesztői üzenetek. B.-nek: Köszönjük a szives megemlékezést s fölöttébb örvendünk megjelenésén. A buchhalter vezércikkét kívánsága szerént a tárczába tesszük. — K. Gy.-nek: Intézkedtünk. Fogadja őszinte köszönetünket a jó kívánatokért.

Hirdetés.

A Pesti Oltáregylet szállítója.

Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög ritusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

eiboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tűzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiszerelesig.

OBERBAUER ALAJOS,

váczi-utca 15. szám, Budapesten.

(6—12)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1880. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület).